

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT MEZINÁRODNÍCH STUDIÍ
U kříže 8, 158 00 Praha 5
Tel. 0042/251080250
Fax 0042/251620294

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Petera Mistríka

Velká Británie a R2P na případě intervence v Líbyi

Bakalářská práce Petera Mistríka posuzuje vojenskou intervenci v Líbyi v roce 2011 se zřetelem na mezinárodní normu Responsibility to Protect (R2P). Zaměřuje se na roli Velké Británie, jednoho z hlavních protagonistů intervence, a jejím hlavním cílem je zodpovědět otázku, zda je britskou účast na zásahu možné pokládat za legitimní z hlediska podmínek v doktríně R2P vymezených. Téma je zajímavé pro svoji aktuálnost, etickou závažnost, především však svým významem přesahuje konkrétní případ libyjské krize. Norma R2P byla formulována na počátku minulého desetiletí v reakci na do té doby nedostatečně upravenou praxi humanitárních intervencí předcházející dekády a sama o sobě je výsledkem obtížných a často nejednoznačných diskusí (viz výborné podkapitoly 1.2 a 1.3). Její případné modelové naplnění právě při intervenci v Líbyi se přitom mohlo stát precedentem pro reakci mezinárodního společenství na humanitární krize v budoucnu. Pro zájemce o britskou zahraniční politiku je téma atraktivní i vztahem R2P ke starší blairovské doktríně humanitárního (liberálního) intervencionismu, na niž R2P na jednu stranu navazuje, zároveň je však postavena na zčásti odlišných východiscích (posun od „práva intervenovat“ k „povinnosti chránit“). Tuto rovinu tématu však autor z rozsahových důvodů musel upozadit (je dostatečně pokryta v podkapitole 4.1).

Struktura práce je vzhledem k vytčenému cíli optimální. V úvodních dvou kapitolách stati autor přibližuje vznik a podstatu normy R2P včetně kontroverzí, které ji provázejí (mj. tenze mezi R2P/intervencí a normou státní suverenity či zneužitelnost jazyka R2P), a velmi stručně nastiňuje průběh libyjského povstání a intervence. V následujících kapitolách pak postupně posuzuje libyjskou intervenci a britskou roli v ní z hlediska pěti podmínek R2P: vážnosti situace, čistoty úmyslu, vojenského zásahu jako poslední možnosti, přiměřenosti prostředků a šance na úspěch. V závěru svá zjištění shrnuje, přičemž usuzuje, že zatímco první tři podmínky byly bezpochyby splněny, u zbývajících dvou kritérií je verdikt méně jednoznačný vzhledem jednak k evidentnímu překročení mandátu RB OSN některými členy intervenující koalice (ne však Británií), jednak k dosud nejasnému vývoji v Líbyi samotné po skončení konfliktu. Přes tyto výhrady autor považuje účast Británie na intervenci za z hlediska R2P legitimní; s tímto závěrem je podle mého názoru možné se ztotožnit, a to i v otázce „čistoty úmyslu“.

Pramenná a bibliografická základna práce je velmi rozsáhlá; autor se vedle monografií a časopiseckých statí (zabývajících s především samotnou doktrínou R2P) a tištěného a elektronického zpravodajství (jehož prostřednictvím pokrývá vývoj situace v Libyi a průběh intervence) opírá i o rozsáhlý soubor primárních zdrojů - dokumentů OSN, zprávy ICISS, přepisů britských parlamentních debat atd. Rozbor literatury a pramenů v úvodu je příkladný, stejně tak i samotný poznámkový aparát; pouze u článků v denním tisku, s nimiž autor pracoval v tištěné podobě, by měla být uvedena i strana.

Práce je psána mimořádně přesným a zároveň čtivým jazykem.

Při obhajobě by se autor mohl vyjádřit k následujícím otázkám:

V závěru konstatuje, že „budoucnost normy R2P zůstává nejistá“; mohl by objasnit důvody, které ho vedou k této zdrženlivosti?

Je právníká a filosofická debata o R2P již v zásadě ukončena, tzn. je normu možné považovat za již zcela dotvořenou, anebo stále o některých (a kterých) jejích aspektech či souvislostech stále probíhá debata?

Jak široce je v současné době R2P jako mezinárodní norma akceptována?

Peter Mistrík předložil po všech stránkách velice zdařilou bakalářskou práci, kterou mohu s potěšením **doporučit** obhajobě. Navrhuji, aby byla hodnocena známkou **výborně** a zkušební komisi dávám k uvážení, zda by nebylo vhodné navrhnout ji k udělení pochvaly děkana za vynikající bakalářskou práci.

V Praze dne 7. června 2012

Mgr. Jan Váška
jan.vaska@gmail.com